

Ανώμαλα παραθετικά

Επειδή τα παραθετικά αυτά σχηματίζονται πολλές φορές με διάφορες φθογγικές παθήσεις ή με θέμα διαφορετικό από το θέμα του θετικού, λέγονται **ανώμαλα παραθετικά**. (συγκριτικός: -ίων, -ιον, υπερθετικός, -ίστος, -ίστη, ίστον)

θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
ὁ αἰσchrός, ἡ αἰσchrά, τὸ αἰσchrόν	ὁ ἡ αἰσchr- ίων , τὸ αἰσchr- ιον	ὁ αἰσchr- ιστος , ἡ αἰσchr- ίστη , τὸ αἰσchr- ιστον
ὁ ἐχθρός, ἡ ἐχθρά, τὸ ἐχθρόν	ὁ ἡ ἐχθ- ίων , τὸ ἐχθ- ιον ὁ ἐχθρότερος, ἡ ἐχθροτέρα, τὸ ἐχθρότερον	ὁ ἐχθ- ιστος , ἡ ἐχθ- ίστη , τὸ ἐχθ- ιστον ὁ ἐχθρότατος, ἡ ἐχθροτάτη, τὸ ἐχθρότατον
ὁ ἡδύς, ἡ ἡδεῖα, τὸ ἡδύ	ὁ ἡ ἡδ- ίων , τὸ ἡδ- ιον	ὁ ἡδ- ιστος , ἡ ἡδ- ίστη , τὸ ἡδ- ιστον
ὁ <u>καλός</u> , ἡ καλή, τὸ καλόν	ὁ ἡ καλλ- ίων , τὸ κάλλ- ιον	ὁ κάλλ- ιστος , ἡ καλλ- ίστη , τὸ κάλλ- ιστον
ὁ μέγας, ἡ μεγάλη, τὸ μέγα	ὁ ἡ μείζ ων , τὸ μεῖζ ον	ὁ μέγ- ιστος , ἡ μεγ- ίστη , τὸ μέγ- ιστον
ὁ ράδιος, ἡ ραδία, τὸ ράδιον	ὁ ἡ ρά- ων , τὸ ρᾶ- ον	ὁ ρᾶ- στος , ἡ ρά- στη , τὸ ρᾶ- στον
ὁ <u>ταχύς</u> , ἡ ταχεῖα, τὸ ταχύ	ὁ ἡ θάπτ- ων , τὸ θᾶπτ- ον	ὁ τάχ- ιστος , ἡ ταχ- ίστη , τὸ τάχ- ιστον
ὁ <u>ἀγαθός</u> , ἡ ἀγαθή, τὸ ἀγαθόν	ὁ ἡ ἀμείν- ων , τὸ ᾗμειν- ον ὁ ἡ βελτ- ίων , τὸ βέλτ- ιον ὁ ἡ κρεῖπτ- ων , τὸ κρεῖπτ- ον ὁ ἡ λῶ- ων , τὸ λῶ- ον	ὁ ᾗρ- ιστος , ἡ ᾗρ- ίστη , τὸ ᾗρ- ιστον ὁ βέλτ- ιστος , ἡ βελτ- ίστη , τὸ βέλτ- ιστον ὁ κράτ- ιστος , ἡ κρατ- ίστη , τὸ κράτ- ιστον ὁ λῶ- στος , ἡ λῶ- στη , τὸ λῶ- στον
ὁ <u>κακός</u> , ἡ κακή, τὸ κακόν	ὁ ἡ κακ- ίων , τὸ κάκ- ιον	ὁ κάκ- ιστος , ἡ κακ- ίστη , τὸ κάκ- ιστον

	ὁ ἢ χεῖρ- ων , τὸ χεῖρ- ον	ὁ χεῖρ- ιστος , ἡ χειρ- ίστη , τὸ χεῖρ- ιστον
ὁ μακρός, ἡ μακρά, τὸ μακρόν	ὁ μακρότερος, ἡ μακροτέρα, τὸ μακρότερον	ὁ μακρότατος, ἡ μακροτάτη, τὸ μακρότατον ὁ μήκ- ιστος , ἡ μηκ- ίστη , τὸ μήκ- ιστον
ὁ μικρός, ἡ μικρά, τὸ μικρόν	ὁ μικρότερος, ἡ μικροτέρα, τὸ μικρότερον ὁ ἢ ἐλλάττ- ων , τὸ ἐλλαττ- ον ὁ ἢ ἥττ- ων , τὸ ἥττ- ον	ὁ μικρότατος, ἡ μικροτάτη, τὸ μικρότατον ὁ ἐλάχ- ιστος , ἡ ἐλαχ- ίστη , τὸ ἐλάχ- ιστον ὁ ἥκ- ιστος , ἡ ἥκ- ίστη , τὸ ἥκ- ιστον (σπάνιο) ἥκιστα (επίρρημα)
ὁ ὀλίγος, ἡ ὀλίγη, τὸ ὀλίγον	ὁ, ἡ μεί ων , τὸ μεῖ ον	ὁ ὀλίγ- ιστος , ἡ ὀλιγ- ίστη , τὸ ὀλίγ- ιστον
ὁ <u>πολύς</u> , ἡ <u>πολλή</u> , τὸ πολύ	ὁ, ἡ πλεί ων , τὸ πλέ ον	ὁ πλεῖ στος , ἡ πλεί στη , τὸ πλεῖ στον

6. Κλίση των συγκριτικών σε -ίων, -ιον (και -ων, -ον)

Αρσενικό - Θηλυκό			Ουδέτερο	
Ενικός Αριθμός				
ὁ	ἡ	βελτίων	τὸ	βέλτιον
τοῦ	τῆς	βελτίον-ος	τοῦ	βελτίον-ος
τῷ	τῇ	βελτίον-ι	τῷ	βελτίον-ι
τὸν	τὴν	βελτίον-α ἢ	τὸ	βέλτιον
		βελτίω	ᾧ	βέλτιον
ᾧ	ᾧ	βέλτιον		
Πληθυντικός αριθμός				
οἱ	αἱ	βελτίον-ες ἢ	τὰ	βελτίον-α ἢ βελτίω
		βελτίους	τῶν	βελτιόν-ων
τῶν	τῶν	βελτιόν-ων	τοῖς	βελτίοσι(ν)
τοῖς	ταῖς	βελτίοσι(ν)	τὰ	βελτίον-α ἢ βελτίω
τοῦ	τὰς	βελτίον-ας ἢ	ᾧ	βελτίον-α ἢ βελτίω
		βελτίους		

ς	βελτίον-ες ή
ω̃	βελτίους

Ερωτήσεις

Τοποθετήστε τα παραθετικά στις πτώσεις που απαιτούνται:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
τῷ κακῷ τοὺς κακοὺς τῶν πολλῶν τῶν μεγάλων (γράφετε τρία) τῷ καλῷ τοῖς μικροῖς		

(Να τοποθετήσετε στα κενά τα σωστά παραθετικά επιθέτων από τα παρακάτω που σας

δίνονται, αφού τα βάλετε στη σωστή πτώση: μέγιστος, κάκιστος, ανώτερος, βέλτιστος, τάχιστος, ανώτατος, κάλλιστος, πλείστος)

1. Ο βασιλιάς ήταν ο.....άρχων σε παλιότερες εποχές, σήμερα είναι ο πρόεδρος της δημοκρατίας.

2. Οι.....πρακτικές μπορούν να σώσουν αυτή την εταιρεία, στην οποία

υπάρχουν μεγάλες σπατάλες.

3. Αυτές τις.....συνήθειες, όπως το κάπνισμα και το ποτό, ο άνθρωπος δεν τις κόβει

εύκολα.

Παραθετικά επιρρημάτων

1. Επιρρήματα σε -ως που παράγονται από επίθετα:

2. δίκαιος > δικαίως	σώφρων > σωφρόνως
3. σοφός > σοφῶς	ἡδύς > ἡδέως
4. ἀληθής > ἀληθῶς	καλός > καλῶς

θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
δικαίως	δικαιότερον	δικαιότατα
σοφῶς	σοφώτερον	σοφώτατα
ἀληθῶς	ἀληθέστερον	ἀληθέστατα
σωφρόνως	σωφρονέστερον	σωφρονέστατα
ἡδέως	ἡδιον	ἡδιστα
καλῶς	κάλλιον	κάλλιστα
κ.ά.		

Τα παραπάνω παραθετικά σχηματίζονται ως εξής:

α) Ο συγκριτικός βαθμός σχηματίζεται από τον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου, παίρνοντας την κατάληξη από το ουδέτερο, ενικό αριθμό, αιτιατική·

β) ο υπερθετικός βαθμός σχηματίζεται από τον υπερθετικό βαθμό του επιθέτου, παίρνοντας την κατάληξη από το ουδέτερο, πληθυντικό αριθμό, αιτιατική.

	θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
επίθετο	σοφός	τὸ σοφώτερον	το σοφώτατον
επίρρημα	σοφῶς	σοφώτερον	σοφώτατα

2. Τα επιρρήματα:

θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
εὖ	ἄμεινον	ἄριστα
	βέλτιον	βέλτιστα
	κρεῖττον	κράτιστα
ὀλίγον	μείον	ὀλίγιστα
	ἔλαττον	ἐλάχιστα
	ἥττον	ἥκιστα

πολὺ	πλέον	πλεῖστα (ή πλεῖστον)
μάλα	μᾶλλον	μάλιστα

3. Μερικά τοπικά επιρρήματα που παίρνουν παραθετικές καταλήξεις -τέρω, -τάτω:

θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
ἄνω	ἀνωτέρω	ἀνωτάτω
ἄπωθεν (μακριά)	ἀπωτέρω	ἀπωτάτω
ἐγγὺς (κοντά)	ἐγγυτέρω	ἐγγυτάτω
	ἐγγύτερον	ἐγγύτατα
	ἔγγιον	ἔγγιστα
ἔξω	ἐξωτέρω	ἐξωτάτω
ἔσω (και εἴσω)	ἐσωτέρω	ἐσωτάτω
κάτω	κατωτέρω	κατωτάτω
πόρρω	πορρωτέρω	πορρωτάτω
πέρα	περαιτέρω	

Ασκήσεις

Να συμπληρώσετε τα κενά με τα παραθετικά των επιθέτων και των επιρρημάτων που βρίσκονται

στην παρένθεση:

- Τὸ σώζειν τάγαθὰ _____ τοῦ κτήσασθαι (χαλεπῶς, συγκρ.).
- Ἀσεβῶς οἱ φαῦλοι πρὸς τοὺς γονέας _____ δὲ καὶ περ ἰὶ το ἰ ὕς θεοὺς ἔχουσιν (ἀσεβῶς, υπερθ.).
- Ἀνδρῶν ἀπάντων _____ Σωκράτης (δίκαιος, υπερθ.).
- Οὐδὲν κτῆμά ἐστι _____ ἀρετῆς (σεμνόν, συγκρ.).

Δημιουργήστε τα επιρρήματα των επιθέτων και τα παραθετικά τους:

επίθετο θετικός συγκριτικός υπερθετικός

επίθετο	επίρρημα	Συγκριτικός επιρρήματος	Υπερθετικός επιρρήματος
ώραϊος, καλός, ἔνδοξος, ἐυτυχής, ἀγαθός			